

OMBUDSMANKA POSKYTLA ÚSTAVNÉMU SÚDU STANOVISKO VO VECI 50-DŇOVÉHO MORATÓRIA

Verejná ochrankyňa práv poskytla Ústavnému súdu stanovisko (amicus curiae) k návrhu prezidentky Slovenskej republiky na začatie konania o súlade právnych predpisov v prípade 50-dňového moratória.

(Bratislava, 16. decembra) Verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová považuje právnu úpravu, na základe ktorej sa má doba moratória na volebné prieskumy predĺžiť zo 14 na 50 dní, za rozpornú s viacerými základnými právami. Upozorňovala na to už po schválení návrhu zákona v parlamente. Ombudsmanka sa vzhľadom na skutočnosť, že podanie na Ústavný súd vypracovala prezidentka, rozhodla nepodávať duplicitné podanie, ale poskytnúť súdu svoje odborné stanovisko (amicus curiae).

Svoje stanovisko odôvodňuje hneď v jeho úvode ako svoju povinnosť. **„V plnej miere sa stotožňujem s návrhom prezidentky. Ako verejná ochrankyňa práv mám ústavou uloženú povinnosť spolupodieľať sa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. Som názoru, že napadnuté ustanovenie bezprecedentne zasahuje do niektorých základných práv a slobôd fyzických osôb (predovšetkým voličov a voličiek) a do samotnej podstaty demokratického charakteru Slovenskej republiky. Preto musím zaujať stanovisko v situácii, kedy ide o podstatu Slovenskej republiky ako demokratického a právneho štátu,“** uviedla verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová v stanovisku Ústavnému súdu.

V stanovisku poukázala na viaceré sporné časti zákona, ktoré podľa nej porušujú základné práva a slobody. Podotkla, že znalosť volebných prieskumov má pre voličov a voličky kľúčový význam, pretože väčšina z nich sa pri výbere konkrétnej politickej strany neriadi náhodne, ale na základe určitého súboru informácií. Povinnosťou štátu musí byť umožňovať voličom a voličkám čo najširší prístup k všetkým informáciám, ktoré môžu byť pri ich rozhodovaní kľúčové alebo aspoň užitočné a nie naopak, rozsah týchto informácií zužovať.

Ďalej uviedla, že odôvodnenie napadnutého ustanovenia je značne protirečivé. Poslanci a poslankyne na jednej strane uvádzajú, že sú to práve politické strany, ktoré by mali byť príčinou neobjektívnych volebných prieskumov. Zároveň však tvrdia, že z tohto dôvodu si politické strany zabezpečujú vlastné volebné prieskumy. Ak má byť príčinou neobjektívnosti niektorých volebných prieskumov fakt, že si ich objednávajú politické strany, tak riešením pre jej odstránenie rozhodne nie je plošné obmedzenie základného práva na informácie.

V odôvodnení upraveného zákona o moratóriu na prieskumy sa uvádza, že predĺženie má nechať voličom a voličkám priestor, aby si vytvorili úsudok podľa programu a činnosti vybranej politickej

strany. Podľa ombudsmanky tento argument úplne vybočuje z prípustného obmedzenia základných informačných práv, kedy zákonodarca diktuje voličom a voličkám, ktoré informácie majú brať do úvahy pri výbere politickej strany, ktorej odovzdajú svoj hlas vo voľbách. **„Výber relevantných a dôveryhodných informácií v demokratickom a právnom štáte, ktorého základnou zložkou je sloboda, musí byť ponechaný práve a len na voličoch a voličkách – slobodných občanoch a občiankach. Štát nemôže v záujme „ochrany“ voličov a voličiek obmedzovať ich prístup k informáciám, ktoré sú relevantné pre ich slobodné rozhodovanie v slobodných demokratických voľbách,“** uviedla ombudsmanka v stanovisku.

V tejto veci sa ďalej v stanovisku vyjadrila, že zo schváleného znenia napadnutého ustanovenia a osobitne z jeho odôvodnenia akoby vyplývalo, že národná rada a jej poslanci a poslankyne považujú voličov a voličky za neschopných a neschopné posudzovať pravdivosť a relevantnosť informácií, ktoré sa týkajú verejného diskurzu. **„Moratórium na volebné prieskumy (a osobitne v dĺžke 50 dní pred voľbami) hodnotím ako neprípustné rozpínanie moci – obmedzovanie slobody občanov a občianok,“** napísala v stanovisku.

Verejná ochrankyňa práv na záver stanoviska uviedla, že zákon predstavuje vážnu hrozbu pre blížiacu sa voľbu. Preto zastáva názor, že Ústavný súd by mal pre toto ohrozenie po prijatí návrhu prezidentky na ďalšie konanie dočasne pozastaviť účinnosť napadnutého ustanovenia.